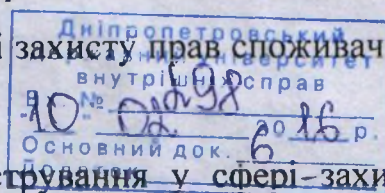

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Приступлюк Вікторії Леонідівни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів публічного адміністрування у сфері захисту прав споживачів в Україні», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Наразі Україна знаходиться на етапі реалізації реформи системи захисту прав споживачів, проте здійснення цієї реформи відбувається із значними порушеннями принципу дотримання пріоритету інтересів споживачів над інтересами будь-яких корпоративних груп, як зазначено у документі «Керівні принципи ООН на захист прав споживачів». Головна проблема полягає в тому, що наразі фактично не існує державного органу, який може реалізовувати захист споживчих прав. Функції минулої Держспоживінспекції були паралізовані дією мораторію на перевірки бізнесу, запровадженого 5 серпня 2014 р. Хоча заборона на здійснення перевірок була призупинена 1 липня 2015 року. Держспоживінспекція, яка знаходиться в стані реорганізації, вже не може повноцінно функціонувати, адже за рік втратила належну компетенцію і значну кількість кваліфікованих кадрів. А новостворена за рішенням уряду Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) діє лише на папері, оскільки не має достатньої кількості персоналу. Крім того, Положення про Держпродспоживслужбу не охоплює всього кола повноважень із повноцінного захисту споживчих прав, гарантованих Конституцією України (стаття 42). Таким чином, глибоке дослідження проблем у реформуванні системи управління та вдосконаленні окремих механізмів правового регулювання у сфері захисту прав споживачів в Україні набуває особливого змісту й актуальності.

Реформування органів публічного адміністрування у сфері захисту прав споживачів в Україні є невід'ємною частиною демократизації суспільного життя та побудови правової держави. Курс на зміцнення державності в Україні, охорону прав, свобод і законних інтересів громадян,

забезпечення верховенства права в усіх сферах суспільного життя залишається одним із головних напрямів публічного управління.

Вдосконалення діяльності органів публічного адміністрування у сфері захисту прав споживачів України, визначення шляхів та умов їх подальшого розвитку, досягнення оптимальних результатів передбачає вивчення, аналіз та узагальнення досвіду, що вже накопичено іншими країнами Європейського Союзу. З огляду на це, беззаперечно, тема дисертаційної роботи, обрана В.Л. Приступлюк, є надзвичайно актуальною, а зазначене дослідження – своєчасним і корисним як для практики, так і для науки адміністративного права. Актуальність обраної теми визначається й тим, що дисертаційне дослідження відповідає Концепції державної політики у сфері захисту прав споживачів (розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.06.2013 № 777р); положеннями Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з іншої сторони (Угоду ратифіковано із заявою Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII); п. 30/476 Плану заходів МВС України з виконання плану заходів з імплементації угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом на 2014-2017 рр. (наказ МВС України від 21.10.2014 № 1117).

Структурна побудова дисертації є логічною та доцільною, що свідчить про науково-аргументований підхід до вирішення поставлених завдань та забезпечує досягнення мети дослідження.

У представленому дисертаційному дослідженні проаналізовано цілу низку актуальних проблем, пов'язаних із теоретико-правовими аспектами організації діяльності органів публічного адміністрування у сфері захисту прав споживачів, що дозволило обґрунтувати ряд практичних положень, висновків, рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання та практики діяльності таких органів. Дисертантом слушно удосконалено визначення поняття «якість», під яким запропоновано розуміти належну сукупність технічних, економічних та інших суспільно-корисних

властивостей продукції (товарів і послуг), що відповідають інтересам та розумним потребам споживачів, які закладаються у процесі праці та передбачені в чинних нормативно-технічних документах на всіх стадіях життєвого циклу товару, забезпечують надійне, оптимальне та довготривале задоволення індивідуальних потреб споживача з оптимальними витратами на підтримку його стану в період експлуатації кінцевої продукції. Обґрунтовано позицію про необхідність законодавчого закріплення поняття «якість» у статті 1 Закону України «Про захист прав споживачів» (с. 12).

Автором досить чітко сформульовані об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері адміністративно-правового захисту прав споживачів в Україні. Предметом дослідження є адміністративно-юрисдикційна діяльність органів публічного адміністрування у сфері захисту прав споживачів в Україні (с. 8).

Заслуговує на увагу здійснений дисертантом підхід до змісту адміністративно-юрисдикційної діяльності органів публічного адміністрування у сфері захисту прав споживачів як діяльності уповноважених суб'єктів публічної адміністрації у сфері захисту прав споживачів (Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Держспоживінспекція України та ін.) з централізованою системою управління, яка здійснюється переважно в позасудовому порядку уповноваженими суб'єктами щодо розгляду та вирішення адміністративно-правових спорів, які виникають в даній сфері, а також під час застосування адміністративно-примусових заходів.

Автором слушно наголошено, що адміністративно-юрисдикційна діяльність органів публічного адміністрування у сфері захисту прав споживачів має певні особливості, зокрема: така діяльність має виключно державно-владний характер; підставою здійснення такої діяльності є наявність правового спору або вчиненого адміністративного правопорушення, тобто адміністративна юрисдикція виникає лише при наявності питання про застосування заходів адміністративного примусу чи спору про правопорушення, встановлених правових норм; при розгляді правового спору

адміністративна юрисдикція передбачає необхідність прийняття остаточного рішення щодо застосування норм права в кожному випадку окремо (с. 112).

Без сумніву, слід погодитись з висновком дисертанта про необхідність удосконалити державну систему захисту прав споживачів, що передбачає ліквідацію спеціального уповноваженого центрального виконавчого органу у сфері захисту прав споживачів, та делегувати розширені повноваження щодо захисту прав споживачів на місцях органам місцевого самоврядування, що надасть змогу поліпшити адміністративно-юрисдикційну діяльність в даній сфері, а контрольню-наглядову та координаційну функції щодо реалізації державної споживчої політики покласти на Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (с. 162-163).

Цілком логічним та обґрунтованим є висновок автора щодо розуміння удосконалення державного механізму захисту прав споживачів на місцевому рівні, яке можливе шляхом створення уповноваженого органу місцевого самоврядування з правам споживачів (Департамент у справах захисту прав споживачів), що дозволить місцевій владі автономно вирішувати справи у правах споживачів, застосовувати заходи адміністративного примусу та за необхідності створювати допоміжні структури (с. 165).

Достатньо обґрунтованим вбачаються: пропозиції щодо внесення змін та доповнень до Закону України «Про захист прав споживачів» (с. 170); аналіз поняття «адміністративна відповідальність за порушення прав споживачів», під яким розуміють, реалізація повноважень органів державної влади, пов'язаних з порушеннями у сфері захисту прав споживачів або законодавства про ринковий нагляд і загальну безпечність продукції, за якими передбачено застосування до правопорушників заходів адміністративного стягнення (с. 173); аналіз використання спеціальних систем оповіщення, які є сучасними засобами у світі для захисту прав споживачів органами публічного адміністрування в даній сфері (с. 180-182); надані дисертантом пропозиції щодо необхідності розширення кола суб'єктів, які уповноважені складати протоколи про адміністративні правопорушення у сфері захисту прав споживачів (с. 183). Так, зокрема, автором слушно обґрунтовано необхідність

до таких суб'єктів віднести органи публічного адміністрування (спеціально уповноважені органи виконавчої влади в даній сфері, а також комітети (комісії, відділи), які є уповноваженими органами місцевого самоврядування з прав споживачів) та споживчі об'єднання, а право розгляду справ про адміністративні правопорушення у даній сфері передати до юрисдикції місцевих судів (с. 183).

Дисертант послідовно, логічно, досить повно, на високому науково-теоретичному рівні розкрив тему роботи, сформулював та обґрунтував положення і висновки дисертаційного дослідження.

Звичайно, дисертація В.Л. Приступлюк, як і кожна інша наукова праця, має певні недоліки та містить певні дискусійні положення.

1. В роботі автор, використовуючи досвід Великобританії, пропонує органам місцевого самоврядування об'єднуватися в асоціації (стор. 169), однак не розкриває практичну доцільність таких об'єднань для України.

2. Більш детального аналізу потребує дослідження про надання адміністративних послуг Національною радою прав споживачів та добросовісної конкуренції, а саме послуги з технічної підтримки (проведення юридичних, економічних і технічних споживчих досліджень, здійснення освітніх та документальних записів для ТВ-шоу, опублікування споживчої інформації в економічних виданнях тощо).

3. Дискусійним є пропозиція автора про створення Комісії з розгляду скарг від споживачів як альтернативного позасудового методу розгляду справ споживачів. До складу якої входитимуть представники уповноваженого органу місцевого самоврядування, органів виконавчого комітету, державної виконавчої влади, а також представники споживчих організацій (об'єднань).

4. Дещо дискусійною видається пропозиція автора в контексті розмежування видів адміністративних правопорушень у сфері захисту прав споживачів.

Зазначені зауваження, які характеризують складність проблеми, суттєво не впливають на загалом високу оцінку дисертаційного дослідження В.Л. Приступлюк. Виконана нею наукова праця містить вирішення ряду

теоретичних і практичних завдань, що мають важливе значення для науки адміністративного права.

Автореферат дисертації ідентичний її основним положенням і повністю відображає зміст та результати дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених вимог.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що дисертація Приступлюк Вікторії Леонідівни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів публічного адміністрування у сфері захисту прав споживачів в Україні», є самостійним завершеним науковим дослідженням, повністю відповідає вимогам Положення про порядок присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань, а її автор, заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

**Прокурор
Дніпропетровської
місцевої прокуратури № 1
Дніпропетровської області
кандидат юридичних наук**

Ю.А. Чаплинська